

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

Index Capitvm Et Dvbitationvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

INDEX CAPITVM ET DVBITATIONVM.

LIBER PRIMVS. DE PRVDENTIA.

CAPVT PRIMVM.

De Prudentia in se spectata.

DVBITATIO PRIMA.

	VID sit prudentia.	pag. 1.
	2 Quomodo prudentia ab aliis virtutibus distinguitur.	3
	3 Quenam sint functiones prudentia.	4
	4 Vtrum prudentia pendeat à virtutibus moralibus, & quomodo.	6

CAPVT II.

De partibus Prudentiæ, & vitiis oppositis.

DVB. 1.	Quæ sint partes subiectæ prudentiæ, id est, in quas species diuidatur.	7
2.	Quenam sint partes integrantes prudentiæ.	8
3.	Quæ sint partes potentiales prudentiæ.	8
4.	Quot & quibus modis peccetur contra prudentiam.	9

LIBER II.

DE IVSTITIA ET IVRE.

CAPVT PRIMVM.

De Iustitia generatim.

DVB. 1.	Quid sit iustitia.	14
2.	Vtrum Iustitia tantum versetur circa actiones, an etiam circa passionis.	15
3.	Vtrum præter Iustitiam particularem sit aliqua Iustitia generalis, quæ legalis dicatur, & quid illa sit.	16
4.	Vtrum Iustitia particularis rectè diuidatur in Distributinam & Commutatinam.	18

CAPVT II.

De ipso Iure in genere.

DVB. 1.	Quid sit Ius, & quodnam sit Iustitiæ obiectum.	19
2.	Quomodo Ius secundum varias acceptiones diuidatur.	20

CAPVT III.

De speciebus Iuris realis; vt sunt Dominium, Vsusfructus, Vfus, Possessio, & alia quædam.

DVB. 1.	Quid sit dominium in genere, & quanam eius species.	21
2.	Quid sit dominium perfectum, seu plenum.	21
3.	Quenam requirantur ad dominij acquisitionem.	22
4.	Quidnam sit vsusfructus.	23
5.	Quomodo vsusfructus amittatur.	24
6.	Quid sit vsus.	24
7.	Quid sit seruitus apud Iurisperitos.	25
8.	Vtrum distinguatur vsus à dominio, in rebus quæ ipso vsu consumuntur.	25
9.	Quid sit possessio.	26
10.	Quomodo diuidatur possessio.	27
11.	Quibus modis acquiratur possessio.	27
12.	Quomodo amittatur possessio tum mobilium tum immobilium.	28
13.	Quid privilegij conferat possessio.	28

CAPVT IV.

Quibus & in quæ Dominium cõpetat.

DVB. 1.	Vtrum soli nature rationali dominium competat.	29
2.	Vtrum paruuli ante vsu rationis habeant verum dominium.	30
3.	Vtrum filij familias sub patria potestate constituti habeant dominium, & quarum rerum.	30
4.	Vtrum serui habeant dominium aliquarum rerum.	31
5.	Vtrum Religiosi habeant aliquarum rerum dominium.	32
6.	Vtrum Clerici non Religiosi habeant aliquorum bonorum dominium, & quorum.	34
7.	Vtrum Clerici habeant dominium bonorum immobilium Ecclesiæ & supellectilis sacre.	39
8.	Vtrum omnia homine inferiora cadant sub eius dominium.	39
9.	Vtrum homo cadat sub dominium alterius hominis.	40
10.	Vtrum homo sit dominus vitæ suæ & membrorum.	40
11.	Vtrum homo sit dominus suæ fame, & honoris.	40

INDEX CAPITVM

CAPVT V.

De modo acquirendi dominij in res, quæ vel nullius, vel communes sunt: vbi de mancipijs, venatione, piscatione, aucupio, thesauris.

- D V B. I. *Quomodo facta sit prima rerum diuisio seu distinctio dominiorum.* 41
- 2 *Vtrum hæc diuisio dominiorum licita fuerit, & commoda humano generi.* 41
- 3 *Quo iure facta sit hæc diuisio.* 42
- 4 *Quibus modis acquiratur dominium in homines seu mancipia.* 43
- 5 *Vtrum serui ita transeant in dominorum potestatem, vt non possint fugere.* 44
- 6 *Quæ animalia licite occupentur venatione, piscatione, aucupio.* 45
- 7 *Vtrum Principes possint iuste prohibere venationem, piscationem, & aucupium in locis publicis iuris.* 46
- 8 *Vtrum quis possit venari in pradio vel saltu alieno.* 47
- 9 *Quomodo peccet & an teneatur ad restitutionem is, qui contra iustam prohibitionem venatur, aucupatur, piscatur.* 48
- 10 *Vtrum fera à me vulnerata, & postea ab alio capta, sit mea, an capientis.* 50
- 11 *Vtrum fera meo laqueo capta, sit mea, an eius qui forte superueniens laqueo exemit & abstulit.* 50
- 12 *Vtrum vena metallica auri & argenti, censeri debeant in nullius dominio, sicut fera; & fiant primo occupantis.* 50
- 13 *Vtrum iuste prohiberi possit pastio, & lignatio, in pascuo, vel silua Reipublicæ.* 51
- 14 *Quale peccatum sit, contra iustam prohibitionem pascere, vel ligna cadere.* 51
- 15 *Quomodo acquiratur dominium in thesauros.* 51
- 16 *Cui cedat, si in loco publico vel sacro inueniatur.* 52
- 17 *Quid si per magiam repertus sit.* 53
- 18 *Quanam dicantur haberi pro delicto, ita vt dominium eorum concedatur primo occupanti.* 53

CAPVT VI.

De modo acquirendi dominij in rem alterius absque eius consensu; quod fit præscriptione.

- D V B. I. *Quid sit præscriptio & vsucapio.* 54
- 2 *Quæ conditiones requirantur ad præscriptionem seu vsucapionem.* 55
- 3 *Vtrum dubitans an res sit sua, censeatur bona fide eam possidere.* 56
- 4 *Si quis dubitans an res sit sua, simul du-*

- biet an liceat eam retinere, & tamen retineat, vtrum bona fide continui possessionem, an mala.* 56
- 5 *Vtrum si quis ex ignorantia iuris rem usurpet vt suam, suamque esse existimet, habeat bonam fidem sufficientem ad præscribendum.* 57
- 6 *Vtrum aliquando cum mala fide procedat præscriptio.* 59
- 7 *Quantum temporis requiratur ad vsucapionem rerum mobilium.* 60
- 8 *Quantum temporis requiratur ad immobilium præscriptionem, siue contra priuatum, siue contra Ecclesiam, vel piam causam.* 62
- 9 *Quanto tempore præscribantur seruitutes, & quanto amittantur.* 63
- 10 *Quanto tempore præscribatur Ius Patronatus, (i. Ius presentandi ad beneficium) & beneficium ipsum.* 64
- 11 *Quanto tempore præscribantur debita, actiones, hypotheca, legata, fideicommissa, & maioratus.* 64
- 12 *Quanto tempore possit præscribi aduersus Principem.* 66
- 13 *Quanto tempore præscribat, qui rem accipit à possessore male fidei, vel eo qui mala fide tradidit.* 67
- 14 *Quantum temporis requiratur vt consuetudo præscribat contra legem.* 69
- 15 *Quæ res non possint præscribi.* 71
- 16 *Quando præscriptio dicatur non procedere, dormire, interrumpi.* 72
- 17 *Vtrum qui legitime præscripsit rem aliquam, si termino præscriptionis elapso constet fuisse alienam, teneatur eam restituere.* 72
- 18 *Quibusnam aduersus præscriptionem restitutio in integrum concedatur.* 73

CAPVT VII.

De Iniuria & Restitutione in genere.

- D V B. I. *Quid sit iniustitia & iniuria.* 74
- 2 *Vtrum aliquis dicatur iniustus, eo ipso quod faciat aliquid iniustum.* 75
- 3 *Vtrum aliquis possit pati iniustitiam volens.* 75
- 4 *Quid sit restitutio, & cuius virtutis actus.* 77
- 5 *Ex quibus capitibus generatim nascatur obligatio restitutionis.* 77
- 6 *Vtrum nascatur obligatio restitutionis ex damno dato absque culpa, vel per culpam leuem, extra officium & contractum.* 77
- 7 *Vtrum nascatur obligatio restituendi ex damno, culpa leui vel leuissima in officio vel consilio dando commissa.* 79
- 8 *Vtrum nascatur obligatio restitutionis damni ex culpa leui, vel leuissima, quando intercessit contractus commodati, conducti, depositi, pignoris, vel alterius similis.* 80
- 9 *Vtrum*

ET DVBITATIONVM.

- 9 *Virum oriaur obligatio restitutionis ex damno dato cum ignorantia comitante.* 82
 10 *Virum restitutio sit necessaria ad salutē.* 82

CAPVT VIII.

De iniuriis & damnis in rebus spiritualibus, & necessaria restitutione.

- DVB. I. *Virum is, qui priuat aliquem per iniuriam aliquo sensu, vel usu rationis, philiro, veneno, vel alio modo, teneatur ad restitutionem.* 83
 2 *Virum is, qui alterum grauius laesit in bonis animae, pertrahendo ad peccatum, teneatur ad aliquam restitutionem.* 83
 3 *Virum is qui auerit aliquem à Religione, quam volebat ingredi, vel ingressum extraxit, teneatur ad aliquam restitutionem.* 84

CAPVT IX.

De iniuriis in corpus proximi per homicidium vel mutilationem, & de necessaria restitutione.

- DVB. I. *Virum liceat occidere aliquid viuēs.* 86
 2 *Virum liceat occidere peccatores.* 87
 3 *Virum priuata auctoritate liceat interficere maleficos.* 87
 4 *Virum homini priuato liceat interficere tyrannum.* 87
 5 *Virum licitum sit occidere filiam in adulterio deprehensam, vel ipsum adulterum.* 88
 6 *Virum liceat seipsum interficere.* 89
 7 *Virum aliquo euentu liceat interficere innocentem.* 92
 8 *Virum liceat alterum occidere in vita sua defensionem.* 93
 9 *Si is qui inuaditur non possit se tueri, nisi cum periculo innocentis, quo inuasor se protegit, virum ei liceat se cum illo periculo defendere.* 95
 10 *Virum ad conseruationem vitae matris, liceat prebere pharmacum, quo proles putetur moritura.* 95
 11 *Virum liceat occidere furem, in defensionem suarum facultatum.* 97
 12 *Virum pro defensione pudicitiae & honoris, liceat occidere eum, qui tentat violare.* 98
 13 *Virum pro defensione alterius, liceat occidere inuasorem, & an ad hoc teneamur.* 100
 14 *Virum aliquando licitum sit se mutilare, & quibus euentis.* 101
 15 *Quando homicidium casuale sit peccatum, & quando non.* 103
 16 *Virum mors, vel aliud damnum alicui tertio ex tuo maleficio obueniens, tibi imputetur.* 104
 17 *Virum homicidium, vel aliud damnum*

- irrogatum per macipium tuum, vel animal, tibi imputetur, & quid si per filium.* 105
 18 *Virum homicidia & damna, quae inferuntur per irremes Turcarum, imputentur remigibus Christianis ibi captis, ita ut peccent contra iustitiam, vel saltem contra charitatem.* 106
 19 *Quantum teneatur homicida vel mutilator restituere.* 106
 20 *Quomodo aestimatio lucri futuri facienda est, cum ignoretur quandiu fuisset victurus.* 107
 21 *Quantum teneatur restituere, qui modum iusta defensionis excessit.* 108
 22 *Virum quando homicida sustinuit poenam talionis, debeat fieri damnorum compensatio.* 108
 23 *Virum sit aliquid restituendum pro vita, membro vel cicatrice.* 109
 24 *Virum aliquid restituendum pro expensis funeris.* 110
 25 *Virum anima occisi aliquid restituendum ex iustitia.* 110
 26 *Virum tantummodo uxori & liberis, an etiam aliis restituere teneatur, ut creditoribus, & iis quos occisus alebat.* 110

CAPVT X.

De iniuriis in corpus proximi per stuprum & adulterium, deque congrua restitutione.

- DVB. I. *Virum stuprum, si fiat consentiente puella, contineat specialem deformitatem, vel iniuriam supra simplicem fornicationem.* 112
 2 *Ad quid teneatur corruptor virginis, si non promisit ei coniugium.* 113
 3 *Ad quid teneatur corruptor, si eam decepto promissione coniugij.* 114
 4 *Virum is, qui ante uouerit ingredi Religionem, si postea puellam sub promissione vera vel ficta deceperit, possit ingredi.* 115
 5 *Virum aduiter teneatur aliquid restituere marito adultera pro iniuria, si partus non sit secutus.* 116
 6 *Virum si secutus sit partus, teneatur aduiter ad restauranda damna, quae consequuntur, marito vel heredibus legitimis ex sustentatione eius & hereditatis partitione.* 116
 7 *Ad quid teneatur adultera, si partus secutus sit.* 117

CAPVT XI.

De iniuriis famae & honoris, per detractionem & contumeliam, deque necessaria restitutione.

- DVB. I. *Quid sit fama & honor, & quomodo distinguantur.* 119
 2 *Quid*

INDEX CAPITVM

2	Quid sit detractio.	120	25	Virum in restitutione fama fieri possit compensatio.	134
3	Quale peccatum sit detractio.	120	26	Quanam excuset fama restitutione.	135
4	Virum auditor detractoris peccet mortaliter.	121	27	Virum honor sit restituendus, & quomodo.	136
5	Virum audita, vel alia qualibet referens absque assenatione & dubitanter, peccet mortaliter, & teneatur restituere.	121	CAPVT XII.		
6	Virum sit peccatum mortale, infamare se ipsum.	122	De iniuriis fortunarum, per furtum, rapinam, damnumve illatum: & de necessaria restitutione ob hanc causam.		
7	Virum possit quis sibi falso crimen imponere, ad vitanda tormenta: praesertim si ob id esset extremo supplicio afficiendus.	122	D V B. I. Quid sit furtum. 137		
8	Virum ad vitanda graua tormenta possit alterius peccatum occultum, vel aliud secretum pandere, praesertim si ipsi inde mors imminet.	124	2	Virum furtu & rapina differant specie.	137
9	Virum possim manifestare alterius crimen occultum, ad impediendum damnum proximo impendens.	125	3	Virum fur & raptor continue peccent donec restituant.	138
10	Virum liceat infamare eum, qui fictis virtutibus sibi famam parauit.	125	4	Quibus modis istud peccatum actuale iniqua detentionis interrumpatur.	139
11	Virum reuelare crimen proximi vni vel duobus, quibus dicere perinde sit ac si nulli diceretur, sit peccatum mortiferum.	126	5	Virum dum quis vitur re aliena, quam detinet inuito domino, peccet nouo peccato, quotiescumque id facit.	140
12	Virum iniuriam sibi ab aliquo factam referens amico, peccet.	127	6	Quale peccatum sit furtum.	140
13	Virum crimen proximi, quod publicum est in aliqua ciuitate, liceat alibi patefacere, vbi ignoratur.	127	7	Virum is qui minutis furtis intendit surripere quantitatem notabilis pretij, peccet mortiferè.	141
14	Virum cum, qui vno aut altero crimine infamis est, liceat de aliis infamare.	128	8	Virum is, qui per furta minima non intendit acquirere rem notabilem, sed ex occasione ea committit, peccet mortiferè.	142
15	Virum fama cum periculo vita sit restituenda.	128	9	Quando plures vni per minuta furta graue damnum inferunt, ut cum multi vineam pretereuntes botrum vnum vel duos carpunt, vtrum singuli peccent mortiferè, & teneantur ad restitutionem.	143
16	Virum si fama restitui nequeat, debeat pecunia compensari.	129	10	Virum occultè vindicare rem suam, vel sibi debitam, surripiendo eam alteri, sit peccatum mortiferum.	144
17	Virum si fama alia via sit reconciliata, teneatur infamator eam restituere, v.g. si virorum grauium testimonio, vel probitate vita penitus absterferit infamiam.	130	11	Virum aliquando liceat vim adferre debitori, si aliter nequeas rem tuam obtinere.	145
18	Virum si infamia iam penitus abierit in obliuionem, sit restituenda. v.g. infamauit adolescens puellam, se illi pudicitiam eripuisse, deinde temporis successu homines penitus obliuiscuntur.	130	12	Virum in extrema vel etiam in graui necessitate licitum sit aliena surripere.	145
19	Virum totum damnum, quod sequitur ex infamia, sit compensandum.	130	13	Quando filius peccet mortiferè, accipiendo vel expendendo bona paterna, & quando non.	146
20	Quomodo fama sit restituenda.	131	14	Quando vxor peccet mortiferè, capiendo & donando ex bonis mariti, vel quorum ille habet administrationem, & quando non.	147
21	Virum heredes infamatoris teneantur ad fama restitutionem, si ipse eam non restituit.	132	15	Virum si res furtiua pereat, fur teneatur ad restitutionem.	148
22	Virum is teneatur ad restitutionem fama, qui bona fide existimans esse verum & publicum, narrauit & infamauit proximum: item quid si auditores de alio intellexerint.	123	16	Virum fur & quiuis alius iniquus possessor teneatur restitutionem facere iuxta summam estimationem, quam tempore detentionis habuit.	150
23	Virum Prelatus non impediens infamatorum, teneatur ad restitutionem.	133	17	Virum fur & quiuis alius mala fidei possessor, fructus perceptos, & eos qui percipi poterant, teneatur restituere.	152
24	Virum restitutio fama possit condonari, praesertim a Prelato.	134	18	Virum is qui alteri est causa damni, siue impediendo ab aliquo bono, siue alia aliqua	ratio-

ET DVBITATIONVM.

- ratione teneatur ad restitutionem. 153
 19 *Virum* si quis *damnum* intulerit in re ad-
 huc *indies* crescente, teneatur integre, per-
 inde ac si *adultera* esset, *rependere*. 158
 20 *Virum* qui in *tempestate* eicit *merces* alie-
 nas, teneatur ad *sarcitendum* *damnum*. 158

CAPVT XIII.

De cooperantibus ad furtum
 vel *damnum*.

- DVB. I. Quot modis censeatur quis *mediatè*
cooperari ad *damnum* alterius. 158
 2 *Virum* ij, qui *positiuè* *cooperantur*, *sem-*
per teneantur ad *restitutionem*, an *solum*
 quando *sunt* *causa* sine qua *damnum* non
feret. 159
 3 *Quomodo* oporteat *positiuè* *cooperari*, *nem-*
pe *iustione*, *consilio*, *consensu*, *palpatione*,
receptione, & *participatione*, ut *censearis*
causa *damni*. 160
 4 *Virum* is, qui *aliquo* *horum* *sex* *modorum*
cooperatur, teneatur *in solidum*. 163
 5 *Quo* *ordine* teneantur *isti* *in solidum* *re-*
stitutionem *facere*. 164
 6 *Virum* *inter* *causas* *secundarias*, qua *tene-*
tur *post* *executorem*, *videlicet* *inter* *consul-*
torem, *consentientem*, *animantem*, *recepta-*
torem, & *subministrantem* *sit* *aliquis* *ordo*
in *restituendo*. 165
 7 *Quàdo* *plures* *sunt* *causæ* *damni* *æquè* *prin-*
cipales, *vel* *æquè* *secundaria*, qua *videantur*
æqualiter *contulisse* *ad* *totum* *damnum*, *ad*
quid *singula* *teneantur*. 166
 8 *Virum* *si* *is*, qui *damnum* *accepit*, *uni* *socio-*
rum *obligationem* *restituendi* *condonet*, *re-*
liqui *maneant* *liberi*. 166
 9 *Quomodo* *censeatur* *quis* *causa* *damni* *nega-*
tivè. 166
 10 *Virum* *qui* *hoc* *modo* *causa* *damni* *fuère*,
semper *teneantur* *ad* *restitutionem*. 167
 11 *Virum* *hi* *teneantur* *in solidum*, & *quo* *or-*
dine. 169

CAPVT XIV.

De restitutione *ratione* *rei* *acceptæ*,
 & *cui* *facienda* *restitutio*.

- DVB. I. *Virum* *is*, qui *bona* *fide* *rem* *consum-*
psit, *vel* *alienauit*, teneatur *postea* *ad* *re-*
stitutionem. 169
 2 *Virum* *possessor* *bonæ* *fidei* teneatur *etiam*
fructus *perceptos* *restituere*. 170
 3 *Virum* *si* *emeris* *rem* *furtinam* *bona* *fide*, *te-*
nearis *eam* *domino* *reddere*, an *verò* *possis*
dissoluere *contractum*, *recepto* *pretio*. 170
 4 *Virum* *si* *dubites* *an* *res* *sit* *aliena*, *possis* *eam*
accipere, *retinere*, *alienare*. 172
 5 *Virum* *qui* *bona* *fide* *rem* *alienam*, *quam* *ab*

alio *emerat*, *vendidit*, *domino* *comparente*
teneatur *contractum* *venditionis* *rescinde-*
re, *redito* *pretio* *emptori*, *cui* *vendidit*: *an*
sufficiat *cedere* *ei* *sua* *actione*. 172

- 6 *Virum* *bona*, & *debita* *incerta*, *id* *est*, *quo-*
rum *ignotus* *est* *dominus* *vel* *creditor*, *sint*
pauperibus *restituenda*. 173
 7 *Cui* *facienda* *restitutio* *inuentorum*, *haben-*
tium *dominum*, *sed* *incertum*, & *an* *inuen-*
tor *possit* *ea* *sibi* *retinere*. 175
 8 *Virum* *acceptum* *ob* *turpem* *causam* *sit* *ne-*
cessariò *restituendum*, & *cui*. 175
 9 *Virum* *acceptum* *ob* *causam* *honestam*, *ad*
quam *tamen* *obligabaris*, (v. g. *ut* *facias*
vel *omittas* *quod* *tenebaris* *facere* *vel* *omit-*
tere) *debeat* *restitui*.

CAPVT XV.

De ordine in *restitutione* *seruando*,
 de *quo* *loco* & *expensis*.

- DVB. I. *Virum* *debita* *certa* *sint* *prius* *soluen-*
da *quàm* *incerta*. 178
 2 *Virum* *inter* *debitores* *certos* *prius* *soluen-*
dum *sit* *venditori*, *cui* *pretium* *nondum* *est*
solutum, *re* *vendita* *extante*. 179
 3 *Virum* *debita* *ex* *delicto* *preferenda* *sint*
debitis *ex* *iusto* *contractu*. 180
 4 *Quis* *ordo* *sit* *seruandus* *in* *solutione* *certo-*
rum *debitorum*. 181
 5 *Virum* *prius* *petenti* *liceat* *prius* *soluere*. 183
 6 *Virum* *regula* *illa* *Iuris*, *Qui* *prior* *est* *tem-*
pore, *potior* *est* *Iure*, *possit* *extendi* *ad* *cre-*
ditores *personales*. 183
 7 *Virum* *inter* *chirographarios* *carentes* *pri-*
uilegio *pralationis*, *possit* *satisfieri* *pauperi*,
omissis *ditioribus*. 184
 8 *Quo* *loco* & *cuius* *expensis* *facienda* *sit* *re-*
stitutio. 184

CAPVT XVI.

De *causis* *excusantibus* *à* *restitutione*,
vel *omnino*, *vel* *ad* *tempus*.

- DVB. I. *Qua* *inopia* *vel* *impotentia* *excuset*
debitorem *à* *restitutione*. 186
 2 *Virum* *remissio* *creditoris* *excuset*. 189
 3 *Virum* *cessio* *bonorum* *excuset* *à* *restitu-*
tionem. 190
 4 *Virum* *si* *restitutio* *putetur* *creditori* *vel* *al-*
teri *nocitura*, *possit* *differri*. 191
 5 *Virum* *si* *id* *quod* *tibi* *debeo*, *soluam* *in*
creditori, *liberer* *à* *restitutione* *tibi* *facien-*
da. 122
 6 *Virum* *rei* *debita* *interitus* *excuset*. 192
 7 *Virum* *Iuris* *vel* *Iudicis* *auctoritas* *excuset*
à *restitutione*. 192
 8 *Virum* *ingressus* *in* *Religionem* *liberet* *à* *re-*
stitutione. 193
 9 *Virum*

INDEX CAPITVM

- 9 *Vtrum excommunicatio creditoris liberet à restitutione.* 193
 10 *Vtrum creditorum incertitudo excuset à restitutione.* 194
 11 *Vtrum dispensatio vel compositio cum Prelato excuset.* 194
 12 *Vtrum compensatio excuset.* 195

CAPVT XVII.

De Contractibus in genere.

- DVB. I. *Quid sit contractus, quid pactum.* 195
 2 *Quot modus perficiantur contractus.* 196
 3 *Quomodo diuiditur contractus & pactum.* 196
 4 *Vtrum omnis contractus pariat obligationem in foro conscientie & externo.* 197
 5 *Vtrum contractus, cui error vel dolus causam dederit, sit validus.* 198
 6 *Vtrum contractus, cui metus causam dederit, sit validus.* 201
 7 *Vtrum contractus per se inualidi confirmentur iuramento.* 205
 8 *Quinam possint contrahere.* 210
 9 *Quibus concedatur restitutio in integrum, si ex aliquo contractu damnum notabile acceperint.* 212
 10 *Vtrum in hac in integrum restitutione comprehendantur etiam fructus percepti.* 213
 11 *Quando contractus fuit inualidus, quomodo debeat ratificari.* 214

CAPVT XVIII.

De Promissione & Donatione.

- DVB. I. *Quid sit promissio.* 216
 2 *Quid sit donatio, & quomodo differant donatio, promissio, pollicitatio, pactum, & stipulatio.* 217
 3 *Vtrum promissio ob turpem causam seu propter opus malum (v.g. ob fornicationem, homicidium) obliget.* 218
 4 *Quanam promissiones sint irritae iure positiuo.* 218
 5 *Vtrum promissio vel donatio interna obliget nos homini.* 219
 6 *Vtrum promissio vel donatio externa obliget ante acceptationem, & quomodo acceptanda dum sit absenti.* 219
 7 *Qui possint promissionem vel donationem absenti factam acceptare: siue, ut Iuris periti loquuntur, Qui possint pro absente stipulari.* 222
 8 *Quantum obliget promissio externa legitime acceptata.* 223
 9 *Vtrum promissioni vel donationi iam acceptatae possit apponi aliquod onus, vel impositum tolli.* 226
 10 *Quibus euentis promissio acceptata & antea valida desinat obligare.* 226

- 11 *Quinam possint donare, qui non.* 227
 12 *Vtrum donatio inter coniuges & inter liberos & parentes sit valida.* 228
 13 *Quantum possit quis valide donare.* 229
 14 *Quibus euentis donatio possit reuocari.* 230
 15 *Vtrum promissio vel donatio conditionalis sit valida, & quam vim habeant conditiones appositae.* 232
 16 *Vtrum donatio facta ad certum usum vel finem, vel sub certo onere, si illud onus, vel ille finis non praestetur, sit valida.* 234
 17 *Vtrum donatio ob causam praeteritam vel presentem sit valida, si causa non subsistat.* 235

CAPVT XIX.

De Testamento & Legatis.

- DVB. I. *Quid sit testamentum, & quomodo à codicillo differat.* 236
 2 *Vtrum testamentum factum ad piam causam sit validum, si ei desint solemnitates, quas requirit Ius civile.* 236
 3 *Vtrum testamentum factum ad causam non piam sit validum in foro conscientie, si ei desint solemnitates iure positiuo requisitae.* 237
 4 *Quinam non possint testari.* 240
 5 *Quinam non possint testamento institui heredes vel legatarij.* 242
 6 *Vtrum illegitimus possit institui heres.* 242
 7 *Quibus modis potest aliquis heredi substitui.* 244
 8 *Vtrum testamentum possit semper reuocari.* 246

CAPVT XX.

De Mutuo & Usura.

- DVB. I. *Quid mutuum.* 247
 2 *Vtrum aliqui ex mutuo non obligentur.* 247
 3 *Quid sit usura.* 248
 4 *Quo iure sint prohibita usurae.* 249
 5 *Vtrum licitum sit sperare lucrum ex mutuo.* 250
 6 *Vtrum qui animo usurario aliquid accepit pro mutuo, sine ullo externo pacto, teneatur ad restitutionem.* 251
 7 *Vtrum licitum sit mutuare alteri cum pacto ut penam debitam, vel fame, honorisve violati restitutionem condonet.* 251
 8 *Vtrum sit usura, si tibi mutuem, ut mihi vicissim remutues, aut ut ex mea officina quae tibi opus sunt emas, aut meo molendino molas.* 252
 9 *Vtrum liceat mutuare cum pacto ut mihi vel alteri officium vel beneficium conferas.* 252
 10 *Vtrum ratione damni emergentis ex mutuo, possit mutuator aliquid supra sortem exigere.* 234

11 *Vtrum*

ET DVBITATIONVM.

- 11 Vtrum ratione lucri cessantis liceat ultra sortem exigere. 255
- 12 Vtrum qui bona fide fecit contractum usurarium, vel alias iniquum, quem si talem sciuisset, fecisset alium iustum, possit ratione lucri cessantis, veritate comperta, tantum retinere, quantum contractu illo iusto lucraturus fuisset. 258
- 13 Vtrum ratione periculi sortis, vel difficultatum aut expensarum, que in ea recuperanda metuntur, liceat aliquid ultra sortem exigere. 259
- 14 Vtrum ratione carentia pecunia, seu obligationis non repetendi ante certum tempus, possit aliquid exigi: vt si mutuem tibi 1000. aureos ad vnum annum, priuans me non solum pecunia, sed etiam facultate repetendi per tantum tempus. 260
- 15 Vtrum in mutuo pena conuentionalis locum habeat; siue, Vtrum licitum sit pacisci, vt mutuatarius, si ad terminum statutum non restituerit, aliquid soluat in penam suamore ultra sortem. 262
- 16 Vtrum is, qui pignus ab alio habet, si fructus ex eo perceperit, teneatur eos in sortem putare. 263
- 17 Vtrum licitum semper sit in mutuo pacisci vt res restitatur in eadem mensura, etiam si pretium eius tempore restitutionis creuerit. 264
- 18 Vtrum dominium usurarum transferatur in usurarium. 265
- 19 Que nam possimus ab usurariis titulo gratuito vel oneroso accipere. 266
- 20 Vtrum heredes usurarij teneantur in solidum. 267
- 21 Quinam ex cooperantibus ad usuras teneantur ad restitutionem. 268
- 22 Quenam pena sint usurariis constituta. 269
- 23 Vtrum Montes, qui dicuntur Pietatis, excusentur ab usura, & qua ratione. 270
- 24 Vtrum si usurarius, qui mihi sit debitor 100. librarum, assignet mihi solutionem petendam ab eo, qui usura nomine ei debet tantumde, possim acceptare & exigere. 271
- 5 Vtrum si sciam pretium mercis mox minuendum, possim eam vendere pretio currente. 278
- 6 Vtrum liceat carius vendere dilata solutione, seu credito, quam vendi soleat presentipecunia. 280
- 7 Vtrum liceat minoris emere ob anticipatam solutionem. 281
- 8 An chirographa seu credita possint emi minoris quam continent, v. g. vtrum ius ad 100. aureos soluendos intra annum, possit modo emi minoris, vt 96. vel 97. 282
- 9 Vtrum chirographa, seu librantiæ, vt vocant, possint interdum emi dimidio pretio, si difficultis vel ambigua sit solutio. 283
- 10 Vtrum si sciam occulte debitorem meum non esse soluendo, possim iis qui id nesciunt vendere illud debitum pretio ordinario. 284
- 11 Vtrum venditor teneatur emptori defectum rei vendenda aperire. 284
- 12 Vtrum si res vendita pereat, vel deterior fiat, pereat emptori, an venditori. 286
- 13 Vtrum venditor possit percipere fructus vel utilitates rei a se vendita, donec solvatur pretium. 286
- 14 Vtrum licita sit emptio & venditio cum pacto retrouenditionis, vel redemptionis. 288
- 15 Ad quem pertinent fructus medij temporis, quando venditionis contractus dissoluitur. 290
- 16 Vtrum venditiones & emptiones reciproce eiusdem rei diuerso pretio, quas Hispani vocant Baratras & Mohatras, sint licite. 291
- 17 Vtrum is, qui vendidit rem alienam, possit retinere pretium. 292
- 18 Vtrum licitum sit aliquando rem alienam emere, & emptam retinere. 292
- 19 Vtrum is, cui aliquid traditum est vendendum, possit sibi aliquid ex pretio retinere, si plaris vendiderit, quam ei est prescriptum. 294
- 20 Quando res in solidum ex intervallo duobus fuit vendita, vtri debeatur. 294
- 21 Vtrum omnia monopolia sint iniqua. 295

CAPVT XXII.

De Censibus seu Redditibus annuis.

- DVB. I. Quid sit census. 296
- 2 Quotuplex sit census, seu de variis censuum generibus. 296
- 3 Vtrum emptio census noui sit licita. 297
- 4 Vtrum iure nature emptio census personalis sit licita. 298
- 5 Vtrum emptio census perpetui irredimibilis, sit licita minore pretio, quam sint pensiones sperate. 300
- 6 Vtrum census temporalis possit emi minoris, quam sint omnes pensiones simul iuncte. 301
- 7 Vtrum

Aaaa

7 Vtrum

INDEX CAPITVM

- 7 *Vtrum census licite possit emi minore pretio, aut vendi maiore, quam fuerit ab initio constitutus.* 302
- 8 *Vtrum licitum sit emere censum cum pacto ut venditor, quando voluerit redimere, teneatur redimere eadem moneta.* 302
- 9 *Vtrum emptio census, cum pacto, ut non possit redimi, nisi ante vel post certum tempus, sit licita.* 303
- 10 *Vtrum licita sit emptio census utrimque redimibilis.* 303
- 11 *Vtrum aliqua quedam pacta, quibusdam locis contractui censuali addi consueta, sint licita.* 305
- 12 *Quae conditiones iure positiuo requirantur in emptione censuum.* 306
- 13 *Vtrum he conditiones obliget ubique.* 309
- 14 *Quomodo constituendum sit iustum pretium censuum.* 310
- 15 *Vtrum si census emptus fuerit minoris iusto, pensiones sint restituende, quatenus superant pretium datum.* 310

CAPVT XXIII.

De Cambiis.

- DVB. 1. *Quid sit cambium & quotuplex.* 311
- 2 *Vtrum in cambio minuto liceat aliquid accipere supra valorem nummi lege definitum.* 312
- 3 *Vtrum in cambio locali, quando campsor prior accipit, ut alibi restituat, possit aliquid lucrari, & quo titulo.* 313
- 4 *Vtrum quando campsor dat prior, ut alibi recipiat, possit lucrari, & quo titulo.* 314
- 5 *De praxi cambiorum, quae hoc tempore viget.* 317
- 6 *Vtrum Cambium Francofurtense & similia, in quibus pretium variatur pro maiore vel minore temporis intercapedinae, sint licita.* 318
- 7 *Vtrum cambium Bisuntinum sit licitum.* 319
- 8 *Vtrum prouisiones, quas solent campsores & bancarii accipere, iuste accipiantur.* 321
- 9 *Vtrum possit fieri pactum de eo quod interest campsores, vel de recambio, si campsarius fuerit in mora.* 322
- 10 *Vtrum campsor, quando post multa cambia & recambia debitor ei soluit partem aliquam, teneatur illam acceptare in sortem, antequam sit satisfactum detrimentis cambij.* 322
- 11 *De conditionibus, quas requirit Pius V. in sua Bulla de cambiis, & an omnes obligent.* 323

CAPVT XXIV.

De Locatione & Conductione, Emphyteusi & Fendo.

- DVB. 1. *Quid locatio, conductio, emphyteusis, fendum, & liuellus.* 323
- 2 *Vtrum si conductor impediatur ab usu vel*

- cultura rei absque sua culpa, teneatur soluere pensionem.* 324
- 3 *Vtrum locator rei fructifera teneatur remittere de pensione conuenta, si sterilitas, vel calamitas, absque culpa conductoris obuenit.* 325
- 4 *Quodnam censetur iustum stipendium operarii, famuli, & eius qui aliquod officium habet.* 326
- 5 *Vtrum is qui pluribus operam suam in solidum locat, possit plura integra stipendia accipere.* 327
- 6 *Ex qua culpa teneatur locator conductori, & conductor locatori.* 328
- 7 *Quas ob causas licitum sit conductorem expellere vel priuare conducto.* 328
- 8 *Vtrum licitum sit locare domum vel rem aliam ei, qui putatur ea abusus ad peccatum mortiferum.* 329
- 9 *Quanam conditiones iure communi requirantur ad contractum emphyteuticum.* 330
- 10 *Quae conditiones requirantur ad contractum feudalem.* 331
- 11 *Vtrum res Ecclesiae possint in feudum vel emphyteusim a Praelatis dari, vel ad longum tempus locari, & quomodo.* 332

CAPVT XXV.

De Contractu societatis.

- DVB. 1. *Quid sit societas, & quibus modis contrahatur.* 334
- 2 *Quomodo contractus societatis iniuri debeat, quando alter confert sortem, alter operam, & quomodo diuisio in fine facienda.* 335
- 3 *Vtrum in societate licitum sit pactum cum sociis, ut saluam praesent sortem, & reddant quotannis certum lucrum paruum, pro incerto magno.* 337
- 4 *Quae damna & expensae ponentis operam sint communes, quae non.* 342

CAPVT XXVI.

De Ludo & Sponcionibus.

- DVB. 1. *Quid ludus, quid sponcio, & vtrum hi contractus sint liciti.* 343
- 2 *Quae conditiones requirantur ad iustitiam huius contractus.* 344
- 3 *Vtrum is, qui ludo vetito aliquid est lucratus, teneatur ad illius restitutionem.* 345
- 4 *Vtrum is, qui ludo vetito perdidit, teneatur soluere in foro conscientiae.* 346
- 5 *Vtrum per ludum & sponciones possit lucrari is, qui non potest perdere.* 347

CAPVT XXVII.

De Deposito & Commodato.

- DVB. 1. *Quid sit depositum, quid commodatum.* 348
- 2 *Vtrum depositarius possit deposito uti.* 349

3 Ex

ET DVBITATIONVM.

- 3 Ex qua culpa depositarius teneatur, si depositum perit, vel deterius effectum est. 349
- 4 Quando depositori repenti depositum poscit non reddi. 350
- 5 Vtrum commodatum possit repeti ante tempus, cum damno commodatarij, si commodanti simile damnum impendat. 350
- 6 Vtrum commodatarius & depositarius possint praeferre res suas rebus commodatis & depositis, si utraque saluare nequeant. 351

CAPVT XXVIII.

De Fideiussione, Affecuratione, Pignore, & Hypotheca.

- DVB. I. Quid sit fideiussio, & quas conditiones requirat. 352
- 2 Qui possint valide fideiubere, qui non. 353
 - 3 Vtrum singuli fideiussores teneantur in solidum. 354
 - 4 Quid sit contractus affecurationis, & quidnam ad eius iustitiam requiratur. 354
 - 5 Quid sit pignus & hypotheca. 355
 - 6 Quot modis contrahatur hypotheca. 355
 - 7 Quae possint vel non possint esse pignori. 356

DE INIURIIS IN IUDICIIS.

CAPVT XXIX.

De Iudice.

- DVB. I. Vtrum iudiciū sit actus iustitiae. 358
- 2 Vtrum iudicium temerarium sit peccatum mortiferum. 358
 - 3 Vtrum dubitatio & suspitio temeraria sit peccatum mortiferum. 360
 - 4 Vtrum dubia in partem meliorem sint interpretanda. 362
 - 5 Vtrum liceat aliquando iudicare non secundum leges scriptas. 364
 - 6 Quinam peccent usurpatione iudicij. 365
 - 7 Vtrum Iudex excommunicatus peccet usurpatione iudicij, si iudicia exerceat. 366
 - 8 Vtrum Iudex qui propter crimen ipso iure est priuatus titulo, vel solum habet titulum putatiuum, peccet usurpatione iudicij indicando, ita ut sententia eius sit irrita. 368
 - 9 Vtrum tyrannus peccet usurpatione iudicij, eiusq. sententiae sint irritae. 372
 - 10 Vtrum Iudex possit condemnare reum, qui per testes legitime est probatus criminis, v. g. homicida, quem tamen certo nouit innocentem. 372
 - 11 Vtrum Iudex possit aliquem ex priuata scientia, aut certe non citatum & auditum condemnare. 375
 - 12 Quot modis Iudex iniuridice procedat aduersus criminā. 376
 - 13 Quando procedit Iudex via inquisitionis

- generalis, vtrum debeat precedere infamia persona vel delicti. 377
- 14 Vtrum quando crimen est publicum, sed auctor ignoratur, Iudex possit inquirere quis fecerit. 378
 - 15 Vtrum ad inquisitionem specialem necesse sit infamiam precedere. 379
 - 16 Quibus modis aperiatur via Iudici, praesertim seculari, ad inquisitionem. 382
 - 17 Ex quibus iudicijs possit Iudex reum subicere torturae. 382
 - 18 Vtrum Iudex teneatur ad restitutionem heredibus rei, si, postquam praeter ordinem Inris crimen vel extorsit vel deprehendit, reum condemnet. 386

CAPVT XXX.

De Accusatore & Teste.

- DVB. I. Quid sit accusatio, & quas requirat solemnitates. 387
- 2 Vtrum accusationem debeat precedere secreta monitio. 388
 - 3 Vtrum accusator possit desistere ab accusatione incepta, & quas ob causas. 389
 - 4 Quot testes in causis criminalibus requirantur, & quomodo plene probent. 390
 - 5 Quinam sint testes idonei, qui minus idonei. 391
 - 6 Vtrum semper teneatur quis testari vel denunciare Iudice precipiente, vel iuramentum deferente. 392
 - 7 Vtrum testis ratione falsi testimonij teneatur ad restitutionem. 393
 - 8 Vtrum testis teneatur ad restitutionem, si nolit testari, vel si veritatem occultet. 394

CAPVT XXXI.

De Reo & Aduocato.

- DVB. I. Vtrum licitum sit reo & Aduocato, occulta crimina testium detegere ad labefactandum eorum testimonium. 395
- 2 Vtrum reus, si impingat accusatori crimen mendacij seu calumniae, peccet, & teneatur ad restitutionem. 395
 - 3 Vtrum reus à Iudice interrogatus teneatur fateri veritatem. 396
 - 4 Vtrum reus condemnatus secundum allegata & probata, teneatur obtemperare sententiae. 398
 - 5 Vtrum reus possit fugere ex carcere, & vincula carcerem effringere. 399
 - 6 Vtrum alij possint reo fugam à carcere consulere, & auxilium ad eam praebere. 400
 - 7 Vtrum Aduocati teneantur pauperibus patrocinari gratis. 400
 - 8 Quando Aduocatus teneatur ad restitutionem parti. 401
 - 9 Vtrum Aduocatus possit causam dubiam tueri. 402

INDEX CAPITVM

DE OFFICIIS IVSTITIÆ
DISTRIBUTIVÆ.

CAPVT XXXII.

De Acceptione Personarum.

- DVB. I. Quid sit acceptio personarum, & quale peccatum. 403
 2 In quorum bonorū distributione potissimum locum habeat acceptio personarum. 403
 3 Vtrum illi qui conferunt officia secularia, peccent mortifere peccato acceptionis personarū, si non eligat dignissimos quosque. 404
 4 Vtrum officia secularia possint vendi. 406

CAPVT XXXIII.

De Tributis & Vectigalibus.

- DVB. I. Quæ conditiones requirantur ut vectigal seu tributum generatim acceptum censeatur iustum. 408
 2 In quibus existit hæc potestas legitima vectigalis imponendi. 408
 3 An Ecclesiastici à vectigalibus sint exempti. 409
 4 Quo iure Ecclesiastici sint exempti à vectigalibus. 411
 5 Quinam Clerici sint exempti. 413
 6 Quæ sit legitima causa imponendi vectigalis. 413
 7 Vtrum vectigalia constituta super eis rebus; quæ ad usum necessarium familie emuntur, aut venduntur, aut aduehuntur, sint iusta. 414
 8 Vtrum qui vectigal, quod rebus venditis, vel in proprium usum comparatis, impositum est, fraudant, peccent mortifere, & teneantur ad restitutionem. Item, an possit res illas vendere pretio corrente. 415
 9 Vtrum is, qui emit à mercatore, quem nouit vectigal debitum fraudare, teneatur ex mercibus emptis illud soluere, principali non soluente. 417
 10 Vtrum is, cui Princeps debet, nec potest solutionem impetrare, possit fraudatione vectigalium sibi compensare. 418
 11 Vtrum actores mercatorum teneantur ad restitutionem suis dominis, si cum Gabellariis transigant, & sibi vectigalia retineant. 419

CAPVT XXXIV.

De Beneficiis.

- DVB. I. Quid sit beneficium. 420
 2 Quotuplex sit beneficium. 420
 3 Quibus modis beneficia acquirantur. 421
 4 Quid & quotuplex est Ius patronatus. 422
 5 Quibus modis acquiritur Ius patronatus respectu Ecclesiæ vel beneficij. 422

- 6 Intra quantum temporis teneatur patronus presentare, beneficio vacante. 423
 7 Qualem teneatur patronus presentare. 423
 8 Si multi presententur, quisnam ex illis sit instituendus. 423
 9 Vtrum Pontifex possit derogare Iuri patronatus, conferendo beneficia non presentatis. 424
 10 Quibus competat Ius collationis beneficiorum. 425
 11 Si Episcopus conferat beneficium absenti per litteras aut nuntium, Vtrum possit reuocare collationem, & alteri conferre, antequam iste acceptauerit. 426
 12 Vtrum aliquando liceat conferre beneficium indignis. 426
 13 Vtrum prætermisiss dignioribus, liceat interdum conferre dignis. 427
 14 Vtrum extra hos casus beneficia semper sint conferenda dignissimis. 427
 15 Vtrum is, qui sibi vel alteri minus digno procurat beneficium, omisso digniore, teneatur digniori aliquid restituere. 429
 16 Quæ formula seruanda in conferendis Ecclesijs parochialibus. 430
 17 Quæ conditiones requirantur in particulari, ut quis censeatur idoneus ad beneficium. 431
 18 Quomodo requiratur legitimus torus. 431
 19 Quomodo requiratur clericatus seu Ordo in singulis beneficiis. 432
 20 Quenam atas ad singula beneficia sit necessaria. 434
 21 Quomodo requiratur calibatus ad beneficium. 435
 22 Vtrum requiratur ut non sit vlla censura irretitus, aut alia inhabilitate affectus. 436
 23 Vtrum requiratur morum probitas. 440
 24 Quenam scientia sit necessaria. 441
 25 Quæ aptitudo ex parte corporis sit necessaria. 441
 26 Quæ & qualis intentio sit necessaria. 441
 27 Vtrum licitum sit habere plura beneficia, & qualia. 442
 28 Vtrum per dispensationem Pontificis licitum sit habere plura beneficia requirentia residentiam. 444
 29 Vtrum teneantur beneficiarij ad residentiam, & non residentes amittant fructus. 445
 30 Vtrum beneficiarij omnes teneantur ad Preces canonicas. 447
 31 Quæ excusent beneficium à Precibus horarijs, & quæ non excusent. 447
 32 Vtrum beneficiarij non recitantes Preces canonicas, teneantur ad restitutionem fructuum. 448
 33 Vtrum Canonici non canentes in choro Offi-

ET DVBITATIONVM.

- Officium diuinum, teneantur ad restitutionem distributionum. 450
 34 Quibus modis beneficia amittantur. 451
 35 Quid resignatio in beneficiis, & quæ ad illam requirantur. 451
 36 Quid permutatio, & quæ ad eam requirantur. 452
 37 Quid & quotuplex sit pensio. 454
 38 Quenam requirantur ut pensio Ecclesiastica possit obtineri. 454

CAPVT XXXV.

De Simonia.

- DVB. I. Quid simonia. 456
 2 Vtrum omnis venditio aut commutatio rerum spiritualium pro temporalibus, sit simonia Iure diuino prohibita. 457
 3 Vtrum permutatio rerum spiritualium inter se, sit simonia Iuris diuini. 459
 4 Vtrum sit aliqua simonia Iuris humani, & in quibus contractibus ea cernatur. 460
 5 Vtrum Papa possit esse simoniacus. 462
 6 Quotuplex sit simonia. 462
 7 Vtrum in graui vel extrema necessitate liceat dare pretium pro Sacramento. 463
 8 Vtrum pro spiritualibus functionibus, quibus labor aliquis coniunctus est, liceat pecuniam dare vel accipere. 464
 9 Vtrum Prelati possint aliquid exigere pro dispensatione in votis, iuramentis, impedimentis matrimonij, aut quibusuis legibus Ecclesiasticis. 467
 10 Vtrum Episcopi vel eorum Officiales possint aliquid exigere pro litteris Ordinis suscepti, vel dimissoris, vel sigillo. 468
 11 Vtrum pro omissione actus spiritualis aliquid dare vel exigere sit simonia. 469
 12 Vtrum pro ingressu Religionis aliquid dare vel accipere sit simonia. 470
 13 Vtrum sit simonia, exigere pretium pro doctrina Theologica. 471
 14 Vtrum sit simonia resignare beneficium in fauorem tertij, id est, cum clausula Non aliter nec alijs. 473
 15 Vtrum licitum sit resignare beneficium reseruata pensione. 474
 16 Vtrum licitum sit resignare vel conferre beneficium in confidentiam. 475
 17 Vtrum licitum sit permutare beneficia, compensata fructuum in equalitate. 476
 18 Vtrum redemptio vexationis licita sit in beneficiis, & quousque. 477
 19 Vtrum licitum sit pecuniam offerre electoribus, uolentibus eligere in Pontificem, Episcopum, Parochum, aliquem indignum seu ineptum, ne talem eligant, sed quempiam idoneum. 479
 20 Vtrum licitum sit conferre beneficium, vel quid aliud spirituale pro munere à manu, vel

- à lingua, vel ab obsequio. 479
 21 Vtrum sit simonia conferre beneficium propter timorem. 480
 22 Vtrum pensio possit vendi aut redimi pecunia. 481
 23 Quas pœnas inducat simonia commissæ circa ingressum Religionis. 482
 24 Quas pœnas inducat simonia realis in Ordinibus. 483
 25 Quas pœnas inducat simonia realis in beneficiis. 484
 26 Quas pœnas inducat simonia confidentia. 486.

- 27 Vtrum simonia conuenientialis inducat pœnas Iuris. 486
 28 Vtrum pretium simoniacè acceptum, Iure diuino sit restituendum. 488
 29 Vtrum res spiritualis per simoniam acquisita, sit Iure diuino dimittenda. 490
 30 Vtrum omne id quod simoniacè acceptum est, Iure Ecclesiastico debeat restitui. 490
 31 Cui debeat fieri restitutio pretij, & an ante sententiam Iudicis. 491

CAPVT XXXVI.

De Religione in genere.

- DVB. I. Quid sit religio. 493
 2 Vtrum religio à ceteris virtutibus distinguatur, & quomodo. 494
 3 Vtrum religio distinguatur ab ea virtute, qua coluntur Sancti. 497
 4 Vtrum ratione diuersarum perfectionum in Deo existentium, vel ratione diuersorum beneficiorum ex ipso procedentium, debeantur ei cultus diuersæ speciei. 500

CAPVT XXXVII.

De actibus internis Religionis, Deuotione, & Oratione.

- DVB. I. Quid sit deuotio. 502
 2 Quid sit oratio. 503
 3 Vtrum oratio sit ad salutem necessaria, & quando obliget. 504
 4 Quenam in oratione sint petenda. 505
 5 Quibus conueniens sit orare. 506
 6 Vtrum Sancti sint orandi seu inuocandi. 508.
 7 Vtrum sit orandum pro omnibus. 510
 8 Vtrum forma precandi, quæ Horæ canonice vocatur, sit uilis & retinenda in Ecclesia. 511
 9 Quinam ad Preces canonicas obligentur, & quanta sit hac obligatio. 512
 10 Quo modo Preces horaria recitanda. 514
 11 Quæ & quanta attentio requiratur in Horis canonicis. 516
 12 Quæ formula in Horis canonicis seruanda, & quibus temporibus recitanda. 518

INDEX CAPITVM

CAPVT XXXVIII.

De Sacrificio & Adoratione.

- DVB. I. *Quid sit adoratio.* 520
 2 *Quid sit sacrificium proprie dictum.* 520
 3 *De diuisione sacrificij.* 524
 4 *Vtrum hoc tempore licitum sit offerre agnum vel vitulum.* 524

CAPVT XXXIX.

De Decimis.

- DVB. I. *An populus Christianus teneatur decimas soluere, & quo iure.* 525
 2 *Vtrum Ecclesia in sta ratione hanc quotam constituerit.* 527
 3 *Ex quibus rebus decima soluenda, & quo modo.* 527
 4 *Quibus sint decima soluenda.* 529
 5 *Qui teneantur decimas soluere.* 530
 6 *De primitiis & oblationibus.* 532

CAPVT XL.

De Voto.

- DVB. I. *Quid sit votum.* 533
 2 *Vtrum votum cui error causam dedit, sit validum.* 535
 3 *Vtrum metus votum irritum reddat, & quo iure.* 537
 4 *Vtrum propositum aliquando habeat vim voti.* 539
 5 *Cuius virtutis actus sit votum.* 540
 6 *De diuisione votorum.* 541
 7 *Quenam cadant sub votum.* 542
 8 *Vtrum sit bonum vouere, & ex voto aliquid facere animo colendi Deum, & quantum sit bonum.* 546
 9 *Quale peccatum sit violare votum.* 548
 10 *Vtrum votum alterius possit alterum obstringere: vt parentis filium; testatoris heredem; decessoris, successorem.* 549
 11 *Quo modo possit quis voto solui.* 550
 12 *Quorum vota possint irrita reddi, & quale peccatum irritatio absque causa.* 551
 13 *Vtrum Prelatus possit omnia vota Religiosorum sibi subditorum irritare.* 551
 14 *Vtrum vota impuberum possint irritari, & a quibus.* 554
 15 *Vtrum coniunx possit omnia vota coniugis irrita reddere.* 555
 16 *Quenam possint vota commutare, & quo modo.* 559
 17 *Quenam possint in votis dispensare, cum quibus, & quas ob causas.* 562
 18 *In quibus votis possint dispensare Episcopi & inferiores Prelati, siue seculares, siue regulares, & quo modo.* 564
 19 *Vtrum Summus Pontifex possit dispensare in voto solemni castitatis, praesertim Religiosorum.* 569
 20 *Vtrum obligatio voti habentis tacitam*

vel expressam conditionem cesset, si conditio tollatur per vim vel fraudem vouentis. 572

CAPVT XLI.

De Statu religioso.

- DVB. I. *Quanam requirantur ad statum religiosum.* 574
 2 *Vnde proneniat Ordinum religiosorum diuersitas, & quis sit inter eos perfectior.* 579
 3 *Qui possint ingredi Religionem, qui non.* 580.
 4 *Vtrum aliquis possit compelli ad Religionem.* 583
 5 *Ad quid teneatur qui vouit ingredi Religionem.* 584
 6 *Ad quid teneatur qui obstrinxit se voto castitatis perpetuae.* 588
 7 *Quid requiratur vt professio sit valida, & vt inualida ratificetur; & an non ratificans possit egredi.* 590
 8 *Quam vim habeat professio in Religione approbata.* 596
 9 *Ad quid teneatur Religiosus ex vi cuiusque voti.* 600
 10 *Vtrum bona Religiosi transeant in Monasterium per professionem, si aliter de illis antea non disposuerit.* 603
 11 *Cui acquirat Religiosus post professionem.* 605
 12 *Quorum beneficiorum Ecclesiasticorum sint capaces.* 607
 13 *Vtrum Regularis ex suo Ordine possit ad alium transire, & qua ratione.* 609
 14 *Vtrum Religiosus ob aliquas causas possit eijci vel dimitti a Religione, & ob quas.* 610
 15 *Quid intersit inter eiectum, fugitiuum, & apostatam, & ad quid eiectus teneatur, quidve possit.* 612

CAPVT XLII.

De Iuramento & Adiuratione.

- DVB. I. *Quid sit iuramentum.* 613
 2 *De multiplici iuramenti diuisione.* 615
 3 *Vtrum licitum sit iurare, siue per Deum, siue per res creatas.* 617
 4 *Quando iuramentum promissorium liberè factum obliget, quando non.* 618
 5 *Vtrum violatio iuramenti promissory, praesertim in re parua, sit peccatum mortale.* 620
 6 *Vtrum iuramentum promissorium metu graui extortum obliget.* 620
 7 *Vtrum iuramentum dolo vel errore extortum obliget.* 622
 8 *Vtrum si quis ficto animo aliquid iuramento promittat, obligetur, & quale peccatum hoc sit.* 623
 9 *Vtrum*

ET DVBITATIONVM.

- 9 Vtrum si alio sensu quam alter intelligit, iures, obligeris, & quale peccatum hoc sit. 625
- 10 Vtrum fas sit deferre insurandum ei, quem putas peccaturum. 627
- 11 Vtrum sit maior obligatio iuramenti quam voti. 628
- 12 Quibus modis tollatur obligatio iuramenti, & cuius auctoritate. 628
- 13 Quid sit adiuratio, & in qua cõpetat. 632
- 14 Quid periurium, & quæ eius pænæ. 633

CAPVT XLIII.

De Superstitione, eiusque speciebus.

- DVB. I. Quid sit superstitio, & quanam eius species. 634
- 2 Quid sit idololatria, & quantum peccatum. 635
 - 3 Quæ fuerit origo idololatriæ, quis progressus. 637
 - 4 Vtrum idololatria sit tantummodo in cultu, quo creatura instar Dei colitur. 638
 - 5 Quid sit diuinitio, & quenam eius species. 640
 - 6 Vtrum omnis predictio ex astris sit illicita. 642
 - 7 Quousque diuinitio ex aliis signis, ad secundam speciem pertinentibus, ut ex motu, volatu, vocibus animæ, vel aliorum animalium aut hominum capi possit. 645
 - 8 Quousque diuinitio ex somniis sit licita. 646
 - 9 Vtrum vsus sortium sit licitus. 648
 - 10 Quæ & quotuplices sint vanæ observationes, & quale in his peccatum. 649

CAPVT XLIV.

De Magia.

- DVB. I. Quid sit magia, & quotuplex. 652
- 2 Quæ sint magiæ fundamenta. 652
 - 3 Quomodo cognosci poterit an aliqua operatio ad magiam pertineat, & quibus indicis spiritus redeuntes discerni. 655
 - 4 Quale peccatum sit magia. 658
 - 5 Quæ remedia aduersus maleficia possint adhiberi. 658
 - 6 Vtrum liceat tollere ligaturas, nodos, volumina capillorum, & alia signa malefica, posita à maleficis, eo fine ut diabolus desinat nocere. 659

CAPVT XLV.

De Irreligiositate.

- DVB. I. Quid sit tentatio Dei, & quale peccatum. 662
- 2 Quid sit sacrilegium. 664
 - 3 Quomodo species sacrilegij sint distinguende. 665
 - 4 Quando sacrilegium censendum sit esse peccatum mortiferum, quando veniale. 667
 - 5 Quid sit blasphemia, quotuplex, & quam graue peccatum. 667

CAPVT XLVI.

De reliquis Virtutibus Iustitiæ annexis, in quibus est debitum legale.

- DVB. I. Quid sit pietas, & quæ eius officia. 673
- 2 Quid sit obseruantia. 671
 - 3 De diuisione obseruantia. 674
 - 4 Quid obediëntia, & quenam eius functiones. 675
 - 5 Quæ conditiones in obediëntia, præsertim religiosa, maximè commendentur. 677
 - 6 Quid inobediëntia, & quale peccatum. 680

CAPVT XLVII.

De Virtutibus Iustitiæ annexis, in quibus est solum debitum morale.

- DVB. I. Quid sit gratitudo, & quod eius officium. 681
- 2 Vtrum innocens magis teneatur ad actionem gratiarum quam peccator, & quomodo gratitudo excitanda. 683
 - 3 Quid ingratiitudo, & quale peccatum. 684
 - 4 Quid sit vindicatio, & cuius virtutis opus. 685
 - 5 Quid sit veritas, & quæ eius functiones. 687
 - 6 Quid mendacium, quotuplex, & quale peccatum. 688
 - 7 Quid sit affabilitas, & quæ vitia illi aduersa. 690
 - 8 Quid sit liberalitas, & quæ vitia ei opposita. 691
 - 9 Quid sit ðmetreia seu aqutitas. 693

LIB III. DE FORTITVDINE.

CAPVT PRIMVM.

De Fortitudine secundum se, & eius functionibus.

- DVB. I. Quid fortitudo, & quæ illius officia. 695
- 2 Vtrum martyrium sit opus fortitudinis. 697
 - 3 Quenam ad martyrium requirantur. 699
 - 4 Quenam dispositio in peccatore sit necessaria ut martyrium ei proffit ad salutem. 702
 - 5 Quam vim habeat martyrium, & quando conferat suum effectum. 706
 - 6 Quæ vitia opponantur fortitudini, & quale in his peccatum. 707

CAPVT II.

De Virtutibus Fortitudini connexis, & vitiis oppositis.

- DVB. I. Quæ sint partes fortitudinis. 708
- 2 Quid sit magnanimitas, & qui eius actus. 709
 - 3 Quæ vitia magnanimitati aduersentur. 712
 - 4 Quid magnificentia, & quod vitium ei aduersetur. 714
 - 5 Quid patientia & longanimitas: & de illius incitamentis & gradibus. 715
 - 6 De perseuerantia & constantia, vitiisque oppositis. 718

Aaaa 4

LIB.

INDEX CAPITVM ET DVBITATIONVM.

LIB. IV. DE TEMPERANTIA.

CAPVT PRIMVM.

De Temperantia, eiusque partibus
in genere.

- DVB. I. *Quid sit temperantia, & quod eius officium.* 719
2 *Qua sit regula temperantia statuenda.* 720
3 *Qua vitia temperantia in genere aduersentur.* 721
4 *Quae sint partes temperantia.* 722

CAPVT II.

De speciebus Temperantiae, Abstinentia, Sobrietate, Castitate, Pudicitia.

- DVB. I. *Quid sit abstinentia.* 723
2 *Quid sit ieiunium, & quenam ad eius legitimam obseruationem requirantur.* 724
3 *Vtrum in ieiunio ita vetetur plures refectio- nes, vt in singulis peccetur mortiferè.* 725
4 *Vtrum caupo peccet, si die ieiunij cœnam apponat, aut cibos vetitos.* 727
5 *Quo iure obligemur ieiunare, & quanta sit hæc obligatio.* 727
6 *Qui teneantur ieiunij Ecclesiastici precepto, & qui excusentur.* 730
7 *Vtrum peregrini teneantur speciali ieiunio loci in quo versantur.* 731
8 *Vtrum cuius teneatur peculiari ieiunio sui oppidi, dum absens est.* 733
9 *Vtrum tempora ieiunij ab Ecclesia sint rectè determinata.* 734
10 *De ieiunij commodis.* 735
11 *Quid heretici in ieiunio Catholicorum reprehendant, & eorum breuis refutatio.* 737
12 *Quid sobrietas, & quod eius officium.* 738
13 *Quid castitas, & in quibus rebus versetur.* 739
14 *Quid sit virginitas.* 740
15 *Vtrum virginitas sit præstantior matrimonio.* 741
16 *Quibus modis virginitas amittatur.* 745

CAPVT III.

De Gula, Ebrietate, & Luxuria.

- DVB. I. *Quid gula, & quale peccatum.* 747
2 *Vtrum aliquando licitum sit vesci carne humana.* 749
3 *Quid ebrietas, & quale peccatum.* 750
4 *Vtrum sit peccatum prouocare ad aequales calices, & an fas respondere.* 754
5 *Quid luxuria, & quale peccatum.* 756
6 *Quae sint luxuriae species.* 758
7 *Vtrum fornicatio sit peccatū mortiferū.* 759
8 *Vtrum in oculis, tactibus, & aspectibus sit peccatum mortiferum.* 761
9 *Quale peccatum sit stuprum & raptus.* 764

- 10 *Quid adulterium, & quale peccatum.* 765
11 *Quid incestus, & quale peccatum.* 766
12 *Quid sacrilegium in materia luxuriae, & quale peccatum.* 768
13 *Quae peccata luxuriae dicantur esse contra naturam.* 769
14 *Quale peccatum sit pollutio voluntaria, & quibus euentis possit excusari.* 771
15 *Vtrum delectatio, quae ex imaginatione operis venerei percipitur, sit peccatum mortiferum.* 776

CAPVT IV.

De partibus Temperantiae potentialibus, Continetia, Mansuetudine, Clementia, Modestia, & vitiis oppositis.

- DVB. I. *Quid sit continetia.* 781
2 *Quid sit incontinetia, & quale peccatū.* 783
3 *De mansuetudine.* 784
4 *De ira & iracundia.* 785
5 *De clementia & crudelitate.* 788
6 *Quid modestia, & quae eius species.* 790
7 *Quid sit humilitas, & quod eius officium.* 790
8 *Quid sit superbia, & quomodo ab aliis vitiis distinguatur. Itē de nimia sui abiectioe.* 794
9 *De speciebus superbiae, & quale peccatum sit superbia.* 796
10 *De gradibus humilitatis & superbiae.* 798
11 *De studio sitate & curiositate.* 800
12 *De modestia in motibus externis.* 802
13 *De eutrapelia.* 803
14 *De modestia circa res externas, & praesertim ornatum corporis.* 805

APPENDIX

ad Dubitationem 23. Cap. 20. Lib. 2.
de Monte Pietatis.

- O**ccasio scriptionis. 809
Bulla Leonis X. Pontificis. 811

QVÆSTIO PRIMA.

Vtrum Principis auctoritate possit erigi in aliquo oppido pro communitate Mons Pietatis, in quo à mutuatariis exigatur non solum quantum præcisè necessarium ad expensas ministrorum Montis, sed etiam quantum ulterius necessarium ad solutionem pensionum annuarum, quibus grauatur Mons pro pecunia ad censum accepta. 813

QVÆSTIO SECVNDA.

Vtrum Mons possit ita erigi, vt non solum id quod est necessarium ad stipendia ministrorum, & solutionem pensionum reddituum, sed etiam quod est necessarium ad instructionem domus, exigatur à mutuatariis. 815

RESPONSIO ad replicationem eorum qui aliter sentiunt. 815

INDEX